A lipcsei Tamás-templom kórusának története (2017)

Éppen nyolcszáz éve, hogy egy minnesänger a lipcsei Szent Tamás nevét viselő Ágoston-rendi kolostornak adományozta az általa őrzött Szent Tamás-ereklyét, miután visszatért Indiából, és csatlakozott a rendhez. A templom a 15. században már helyet adott szegények iskolájának, ahová a legtehetségesebb diákok járhattak, a koszt–kvártélyt templomi énekléssel ellentételezve. A mai alakját elnyert épületet 1496-ban szentelték fel, legnagyobb, több mint öttonnás harangját 1477 szeptemberében öntötte Theodericus Reinhard mester, tornyát 1537-ben húzták fel, egy későbbi felújítás alkalmával építették 68 méter magasra. 1539 pünkösdvasárnapján Luther Márton prédikált itt, akkor mindössze huszonkét kórista alkotta az énekes iskolát, a gazdag városi polgárok azonban adományokkal gyarapították a Schola Thomanát működtető alapítványt. Mire a templom történetének 29. kántorát, Johann Sebastian Bachot 1723-ban beiktatták, az ötvenöt bentlakó diákon kívül száztíz külsős is látogatta az intézményt, valamint öregdiákok is visszajártak énekelni. Az alatt a huszonhét év alatt, amíg Bach hivatalban állt – előtte csak egyvalaki töltötte be ilyen hosszú ideig a kántori tisztséget –, rengeteg harcot kellett megvívnia a városvezetéssel művészi céljai eléréséért, tiszteletben tartatásáért. A Tamás-iskola soha nem csak zenészeket nevelt – bár jó néhány muzsikust adott a zenetörténetnek –, és ma sem ez a célja. Járt ide neves várostervező, író, történész, teológus, régész, festő, napjaink egyik legnagyobb auditáló cégének megalapítója, újságíró, költő, drámaíró, politikus, ügyvéd, sőt orosz tábornok, matematikus, filozófus, ideggyógyász, zoológus, viceadmirális, mérnök és csillagász. Ma már korszerű környezet és infrastruktúra szolgálja az iskola működését, például az, hogy a kántor nem tanít az iskolában, valamint nem ugyanabban az épületben él és dolgozik, ahol a diákok, hanem 2008 óta a Villa Thomanában, amely a mára kiépült campus, a Forum Thomanum területén található. (Az iskola működéséről Gotthold Schwarz karnagy részletesen beszélt a Müpa Magazin március-áprilisi számában olvasható interjúban.) Nevezetes jubileummal esik egybe a kórus magyarországi látogatása: Luther Márton éppen ötszáz éve függesztette ki a wittenbergi várkapura a reformációt elindító 95 tételét. Közvetett módon ezzel az eseménnyel kezdődött új fejezet a német egyházi zenében is – ebből a csodálatos repertoárból ad keresztmetszetet a világhírű kórus, hangsúlyosan a Tamás-templomhoz, Lipcséhez vagy más közeli városokhoz kapcsolódó mesterek remekműveivel, a műsor egyúttal a német motetta műfaj alakulásába enged betekintést.